

26 Δεκεμβρίου 2019

Μακαριστού Μητροπ. Σουρόζ κυρού Αντωνίου (Bloom): Η μητέρα του Θεού

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#)

Παναγία (λεπτομέρεια) εικόνας Ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου

Θέλω απόψε να μιλήσω για την Ευλογημένη Παρθένο, τη Μητέρα του Θεού εν σχέσει προς εμάς - να προσπαθήσουμε να βρούμε τι μπορούμε να μάθουμε από Αυτήν, τι σημαίνει για μας η Παναγία, ως προσωποποίηση, θα λέγαμε, του ιδεώδους για μας.

Θέλω πρώτα να αναφερθώ στο γεγονός ότι εμείς οι Ορθόδοξοι την ονομάζουμε Μητέρα του Θεού. Με αυτό εννοούμε απλώς ότι Εκείνη είναι το πρόσωπο που έφερε τον Σαρκωθέντα Θεό στον κόσμο. Βεβαίως, δεν είναι Μητέρα Του ως προς την θεότητά Του, αλλά χωρίς Αυτήν ο Λόγος δεν θα είχε γίνει σαρξ, ο Υιός του Θεού δεν θα είχε γίνει Υιός του ανθρώπου. Μου φαίνεται ότι ο Άγγλος συγγραφέας Charles Williams περιγράφει με τον ωραιότερο τρόπο το γεγονός, υποδεικνύοντας ταυτόχρονα και την πραγματικότητα του γεγονότος και τον αποφασιστικό ρόλο της Μητέρας του Θεού. Λέει ότι όταν ήρθε το πλήρωμα του χρόνου, μια κόρη του Ισραήλ αποδείχθηκε ικανή να προφέρει το όνομα του Θεού με όλη της τη διάνοια, με όλη της τη βούληση και με όλη της τη σάρκα, και ο Λόγος σάρξ εγένετο. Ήταν ένα δώρο του εαυτού της και την ίδια στιγμή ήταν και μια ηρωική και

ανεπιφύλακτη αποδοχή: ένα δώρο του εαυτού της εν ταπεινώσει και μια ηρωική αποδοχή, διότι γνώριζε τι θα μπορούσε να της συμβεί, τι σήμαινε η αποδοχή αυτή, αν τη δούμε με ανθρώπινο μάτι.

Ίσως κάποιοι από σας θυμάστε ότι η λέξη humility (ταπείνωση) προέρχεται από το λατινικό humus που σημαίνει γόνιμο έδαφος. Η ταπείνωση δεν είναι μία κατάσταση την οποία προσπαθούμε να αντιγράψουμε λέγοντας ότι είμαστε ανάξιοι, ότι δεν είμαστε τόσο καλοί όσο οι άλλοι μας θεωρούν - αν μας θεωρούν. Η ταπείνωση είναι η κατάσταση της γης, που παραμένει απολύτως ανοιχτή και υποταγμένη: ανοιχτή σε όλες τις δραστηριότητες των ανθρώπων, δεκτική στη βροχή, στα σκουπίδια μας, στο όργωμα - υποταγμένη και προσφερόμενη αποδίδει καρπούς. Αυτή είναι η πεμπουσία της ταπείνωσης και αυτό το είδος ταπείνωσης βλέπουμε στην Μητέρα του Θεού. Κι αυτό είναι κάτι που θα μπορούσαμε να μάθουμε απ' Αυτήν, αν και ως μάθημα είναι τόσο δύσκολο!

Εμείς συνεχώς και κατά τρόπο οδυνηρό φοβόμαστε να προσφερθούμε, να υποταχθούμε, να δώσουμε τον εαυτό μας στον Θεό ή ακόμη και σ' εκείνους που αγαπούμε και μας αγαπούν. Η αυτοπαράδοση μας τρομάζει, επειδή υπονοεί ένα είδος αδυναμίας. Αρνούμενοι να προσφέρουμε τον εαυτό μας, έχουμε μια αίσθηση δύναμης και σθένους· ωστόσο το σθένος μας δεν μπορεί να καταφέρει μεγάλα πράγματα. Θυμάστε πιθανόν, πως ο Παύλος ζήτησε από τον Θεό να του δώσει δύναμη να εκπληρώσει την αποστολή του, και πως ο Κύριος απάντησε «αρκεί σοι η χάρις μου· η δύναμις μου εν ασθενεία τελειούται» (Β΄ Κορ. 12, 9). Η αδυναμία βέβαια για την οποία μιλάει ο Κύριος δεν είναι ούτε τεμπελιά ούτε νωθρότητα ούτε δειλία. Πρόκειται για μια άλλη αδυναμία, γι' αυτήν της υποταγής.....

Να ποια ήταν η αδυναμία και η άνευ όρων παράδοση που διακρίνουμε στη γενναιόδωρη προσφορά της Μητέρας του Θεού προς τον Κύριό Της. Είναι εκείνη που στο πρόσωπο Της ανταποκρίθηκε ολόκληρη η δημιουργία στον Δημιουργό. Ο Θεός προσφέρει τον εαυτό Του και η κτίση στο δικό Της πρόσωπο Τον δέχεται, Τον υποδέχεται λατρευτικά, αγαπητικά, με μια ελεύθερη και τολμηρή απόφαση....

Συχνά, δεν συνειδητοποιούμε το ακριβές νόημα των λόγων του Αρχαγγέλου κατά τον Ευαγγελισμό. Ο Αρχάγγελος είπε στην Παρθένο ότι θα γεννήσει ένα γιο και εμείς θαυμάζουμε και μένουμε έκπληκτοι με το όνομα του Παιδίου Ιησού που είναι ο σωτήρας μας. Εκείνη όμως τη στιγμή η υπόσχεση ήταν και απειλή: Σύμφωνα με τον νόμο της Παλαιάς Διαθήκης, ένα άγαμο κορίτσι που εγκυμονούσε έπρεπε να τιμωρηθεί με λιθοβολισμό. Η Μαρία δεν είπε: «Αυτό δεν μπορεί να γίνει· θα μου κοστίσει τη ζωή». Και δεν το είπε γιατί πίστευε ότι κάθε λόγος του Θεού, κάθε υπόσχεσή Του εκπληρώνεται. Είπε: «Ίδού η δούλη Κυρίου, γένοιτο μοι κατά το ρήμα σου». Και το «ρήμα Του», ανθρωπίνως ήταν ο θάνατος Της, εκτός αν συνέβαινε

κανένα θαύμα. Κάτι μπορούμε να μάθουμε από αυτό, εμείς που τόσο συχνά δυσπιστούμε στην αμεσότητα και τις υποσχέσεις του Θεού: «Ποιό είναι το κόστος που πρέπει να πληρώσουμε; Ποιόν κίνδυνο εμπεριέχει η υπακοή και η υποταγή στο θέλημα Του ή στην κλήση Του;», διστάζουμε. Και σ' αυτό, η Παρθένος του Ισραήλ αποδείχθηκε άξια θυγατέρα Αβράμ, όπως ο Ισαάκ....

Εμπιστεύθηκε τον λόγο του Θεού ως αληθινό, και πρέπει να μάθουμε από αυτό ότι, εάν θέλουμε να ανήκουμε στη νέα κτίση...πρέπει να δείχνουμε την πιστότητα που έδειξε η Παναγία.....

Και τέλος, δύο γεγονότα που θα ήθελα να συνδυάσω: η Υπαπαντή του Χριστού και η Σταύρωση: κάθε πρωτότοκο αγόρι έπρεπε να οδηγείται ως προσφορά στον Ναό. Αν κοιτάξουμε προς τα πίσω, στην Παλαιά Διαθήκη, για το πως θεσμοθετήθηκε αυτό, θα ανακαλύψουμε ότι ο Θεός διέταξε τους Εβραίους να προσκομίζουν τα πρωτότοκα αγόρια τους στον ναό ως θυσία, έναντι των πρωτοτόκων των Αιγυπτίων, που χρειάστηκε να πεθάνουν, προκειμένου οι Εβραίοι να αφεθούν ελεύθεροι να φύγουν. Κάθε πρωτότοκο αγόρι, άρα, προσφερόταν στον Ναό και ο Θεός είχε το δικαίωμα ζωής και θανάτου επάνω του. Με το πέρασμα των αιώνων, ο Θεός δεχόταν υποκατάστατα της θυσίας, τρυγόνια και πρόβατα, και μόνο μία φορά δέχτηκε ανθρώπινη προσφορά: τον Μονογενή Του Υιό που χρειάστηκε να πεθάνει στον Σταυρό για να εξαγοράσει το ανθρώπινο γένος - άρα τα δύο γεγονότα συνδέονται μεταξύ τους. Αλλά η Μητέρα που έφερε αυτό το παιδί ήξερε ότι ο Θεός είχε εξουσία ζωής και θανάτου επάνω Του, ωστόσο, χωρίς δισταγμό, με ταπείνωση και πιστότητα το έφερε. Αργότερα, όταν σταθούμε στον Γολγοθά, όπως τον περιγράφουν τα Ευαγγέλια, δεν θα δούμε μία μητέρα που λιποθυμά ή μία μητέρα που διαμαρτύρεται ή εκλιπαρεί για έλεος, όπως πολλές φορές απεικονίζεται. Στα πόδια του Σταυρού, βλέπουμε την Μητέρα του Θεού τυλιγμένη σε μια βαθιά, τραγική σιγή, να βλέπει την εκπλήρωση αυτού που είχε αρχίσει όταν έφερε το παιδί Της στον Ναό. Έστεκε σιωπηλή, απόλυτα ταυτισμένη με τη θεία και ανθρώπινη βουλή του Υιού Της: εκπλήρωνε την προσφορά που είχε αρχίσει τριάντα τρία περίπου χρόνια πριν, συναινώντας στη βούληση του Θεού, συναινώντας στη βουλή του θείου Υιού Της, παραιτημένη από το δικό της θέλημα, τις δικές της ελπίδες, σε μια κίνηση προσφοράς.

Αυτό είναι κάτι που πολύ λίγοι από μας θα χρειαστεί να αντιμετωπίσουμε στη ζωή μας, τουλάχιστον αυτό ελπίζω.....

Να δώσει ο Θεός να διδαχτούμε από την αδύναμη αυτή Κόρη την ηρωική της απλότητα και τη θαυμαστή πληρότητα. Και ας μάθουμε από όλα τα βήματα της ζωής της, από την αυταπάρνηση και το δώρο του εαυτού Της, όλη την ομορφιά της υπέροχης ταπεινώσεως Της και της τέλει υπακοής της στον νόμο της

αιώνιας ζωής.

Πηγή: Anthony Bloom, *Ο Ευάλωτος Θεός, Το μυστήριο της Γέννησης του Σωτήρα*, Εκδ. «Εν πλώ», Αθήνα 2008, σ.87 κ.ε. αποσπάσματα.